

Sygn. akt III Nsm 240/17

POSTANOWIENIE

Dnia 13 grudnia 2017 roku

Sąd Rejonowy w Łowiczu w Wydziale III Rodzinnym i Nieletnich

w składzie:

Przewodnicząca: SSR Honorata Wójcik

Protokolant: sekr. sąd. Barbara Salamondra

po rozpoznaniu na rozprawie w 13 grudnia 2017 roku

sprawy z wniosku D. B.

z udziałem A. B.

o zmianę kontaktów z małoletnim dzieckiem

p o s t a n a w i a:

1. oddalić wniosek;
2. przyznać rad. pr. E. G. za reprezentację z urzędu wnioskodawcy D. B. wynagrodzenie w kwocie 295,20 (dwieście dziewięćdziesiąt pięć złotych 20/100) złotych z VAT i należność tę nakazuje wypłacić z rachunku Skarbu Państwa – kasa Sądu Rejonowego w Łowiczu;
3. ustalić, że każdy uczestnik postępowania ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygn. akt III Nsm 240/17

UZASADNIENIE

W dniu 13 lipca 2017 roku D. B. wniósł o realizację styczności z dzieckiem z udziałem kuratora w miejscu zamieszkania matki dziecka A. B.. Ponadto wniósł o zwolnienie go z kosztów postępowania sądowego.

(wniosek – k. 2)

Postanowieniem z dnia 14 lipca 2017 roku Sąd Rejonowy w Łowiczu zwolnił D. B. od kosztów postępowania w całości. Postanowieniem z dnia 11 sierpnia 2017 roku Sąd Rejonowy Łowiczu ustanowił dla D. B. pełnomocnika w osobie radcy prawnego.

(postanowienia – k. 9, 29)

W piśmie procesowym z dnia 28 lipca 2017 r. D. B. doprecyzowywał wniosek w kolejnych pismach procesowych. Ostatecznie pełnomocnik wnioskodawcy zmodyfikował wniosek, tj. wniósł o rozszerzenie kontaktów D. B. z jego małoletnim synem P. ustalonych w wyroku rozwodowym na pierwszą niedzielę każdego miesiąca w godzinach 15.00 – 17.00, o kontakty w ostatnią niedzielę miesiąca w godzinach 15.00 – 17.00 w miejscu zamieszkania matki dziecka pod nadzorem kuratora i cofnął wniosek o egzekucję kontaktów.

(pismo procesowe z dnia 28.07.2017 r. – k. 11 – 16; odpowiedź na wezwanie do sprecyzowania wniosku – k. 25, e-protokół z dnia 16.10.2017r. – k. 47)

Uczestniczka nie uznała wniosku, z uwagi na brak realizacji kontaktów orzeczonych w wyroku rozwodowym.

(e-protokół z dnia 16.10.2017r. – k. 47)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Uczestnicy postępowania A. B. i D. B. są rodzicami małoletniego P. B. urodzonego (...) w Z.. Są po rozwodzie, nie mieszkają razem.

(okoliczności przyznane; wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 6.05.2016 r. – z załączonych akt sprawy I C 1575/13 – k. 1004-1005)

W toku postępowania rozwodowego prowadzonego pomiędzy A. B. a D. B. w sprawie I C 1575/13 postanowieniem z dnia 29 maja 2014 r. Sąd Okręgowy w Łodzi na czas trwania procesu o rozwód uregulował kontakty D. B. z synem w ten sposób, że D. B. miał prawo do osobistych kontaktów z synem w miejscu zamieszkania matki dziecka i w jej obecności w każdą pierwszą niedzielę miesiąca od godziny 15.00 do godziny 17.00. W celu realizacji ustalonych kontaktów sąd ustanowił nadzór kuratora sądowego. Postanowieniem z dnia 16 stycznia 2015 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi zmienił powyższe postanowienie w ten sposób, że zamiast pierwszej niedzieli miesiąca kontakty wnioskodawcy z synem odbywały się w trzecią niedzielę miesiąca. Postanowieniem z dnia 9 listopada 2015 r. Sąd Okręgowy w Łodzi zmienił postanowienie o zabezpieczeniu kontaktów w ten sposób, że zawiesił kontakty D. B. z synem do czasu prawomocnego zakończenia sprawy o rozwód.

(dowód: postanowienie Sądu Okręgowego w Łodzi z załączonych akt sprawy I C 1575/13 - k. 373; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Łodzi z załączonych akt sprawy I C 1575/13 - k. 779; postanowienie Sądu Okręgowego w Łodzi z załączonych akt sprawy I C 1575/13 - k. 885)

Wówczas małoletni P. B. miał 2 – 3 lata. Przebywał pod bezpośrednią pieczęcią matki w miejscu jej zamieszkania. Matka pełniła wiodącą rolę w wychowaniu syna, wspomagała ją w tym babka ojczyzna, w której domu małoletni wraz z A. B. mieszkał, w dwóch odrębnych mieszkaniach. Kontakty wnioskodawcy z jego małoletnim synem odbywały się regularnie, zgodnie z postanowieniem sądu w przedmiocie zabezpieczenia w okresie od czerwca 2014 roku do maja 2015 r. Podczas kontaktów z ojcem w miejscu zamieszkania małoletniego i w pod nadzorem kuratora sądowego, małoletni P. bawił się z ojcem. Przynosił zabawki, ojciec brał go na ręce, przekazywał prezenty. Matka zapewniała pokój do zabawy ojca z dzieckiem, była podczas spotkań obecna, nie czyniła przeszkód w realizacji kontaktów. Ostatnie spotkanie D. B. z jego małoletnim synem miało miejsce w maju 2015 r. Na kolejne terminy kontaktów D. B. nie przyjeżdżał. Nie poinformował żony a ni kuratora o tym, że nie będzie w nich uczestniczył. Po tym jak nie przybył na kontakty w miesiącu czerwcu, lipcu i sierpniu kurator zawiadomiła Sąd Okręgowy w Łodzi. Po czym kontakty zostały zawieszane. Od czerwca 2015 r. do dnia wydania wyroku rozwodowego wnioskodawca nie interesował się dzieckiem w żaden sposób. Strony nie były w stanie porozumieć się w sprawach dziecka.

(dowód: wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 6.05.2016 r. wraz z uzasadnieniem – z załączonych akt sprawy I C 1575/13 – k. 1004-1014)

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi I Wydział Cywilny z dnia 6 maja 2016 r. ustalone zostały kontakty D. B. z małoletnim synem P. B. w każdą pierwszą niedzielę miesiąca od godziny 15.00 do godziny 17.00 w miejscu zamieszkania matki dziecka oraz pod nadzorem kuratora sądowego.

Postanowieniem z dnia 22 grudnia 2016 r. wydanym w sprawie I ACa 1153/16 Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny zabezpieczył kontakty D. B. z małoletnim synem, przez ustalenie, że będą się one odbywały w każdą pierwszą niedzielę miesiąca od godziny 15.00 do godziny 17.00 w miejscu zamieszkania matki dziecka oraz pod nadzorem kuratora sądowego i zobowiązał matkę do umożliwienia ojcu kontaktów w sposób wyżej opisany. Kontakty te nie były realizowane, gdyż D. B. nie odebrał odpisu postanowienia i nie zawiózł do Sądu Rejonowego w Łowiczu celem

wdrożenia nadzoru kuratora sądowego. Po uprawomocnieniu orzeczenia rozwodowego to w interesie D. B. leży, aby odebrać odpis orzeczenia i złożyć wniosek o nadzór kuratora nad kontaktami.

(dowód: wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 6.05.2016 r. – z załączonych akt sprawy I C 1575/13 – k. 1004-1005; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 11.04.2017 r. w sprawie I ACa 1153/16 wraz z uzasadnieniem – k. 1099 – 1105v)

Wyrok rozwodowy Sądu Okręgowego w Łodzi I Wydział Cywilny z dnia 6 maja 2016 r. uprawomocnił się z dniem 11 kwietnia 2017 roku D. B. nie realizował kontaktów orzeczonych wyrokiem rozwodowym. D. B. otrzymał prawomocny wyrok rozwodowy w dniu 30 maja 2017 r. Zgłosił się z nim do kuratora sądowego zawodowego M. L. z prośbą o wykonanie. Został pouczone o tym, że musi z tym wnioskiem zwrócić się najpierw do Sądu Rejonowego w Łowiczu, bowiem kurator podejmuje czynności na zarządzenie sądu. Do chwili obecnej nie złożył do Sądu Rejonowego w Łowiczu wniosku o wyznaczenie kuratora w celu udziału w kontaktach orzeczonych tym wyrokiem. Kontakty orzeczone prawomocnym wyrokiem rozwodowym nie zostały podjęte i nie są realizowane.

D. B. pojawił się w dniu 5 czerwca 2017 roku pod domem A. B., bez obecności kuratora i chciał realizacji kontaktów. Chciał przekazać małoletniemu dziecku prezent z okazji Dnia Dziecka. Wezwał wówczas policję. Druga interwencja policji w miejscu zamieszkania A. B. była w dniu 20 czerwca 2017 r., ale wówczas to nie D. B. był zgłaszającym.

Jeździł pod dom małoletniego syna ze szwagrem, rodzicami, pełnomocnikiem. Uczestniczka odmawiała spotkań z uwagi na to, że nie było kuratora.

Przeciwko D. B. toczy się postępowanie karne II K 268/14 w sprawie której jest oskarżony o czyny z art. 190 § 1 kk i art. 216 § 1 kk i art. 217 § 1 kk przeciwko A. B..

(dowód: wniosek o doręczenie odpisu orzeczenia – k. 1116 z załączonych akt sprawy I C 1575/13; zeznania świadka M. L. e-protokół z dnia 13.12.2017 r. 00:08:26 – k. 58v; pismo z KPP w Ł. – k. 52)

Wnioskodawca w dniu 5 i 12 grudnia 2017 r. odwiedził małoletniego P. B. w przedszkolu w towarzystwie mężczyzny, (...) stowarzyszenia (...), osoby obcej dla małoletniego. A. B. została poinformowana o tym dopiero po fakcie przez nauczycielkę z przedszkola. Małoletni P. B. ma obecnie 5,5 roku, rozwija się prawidłowo. Uczestniczy w terapii logopedycznej oraz leczy się na atopowe zapalenie skóry. Jest nieufny w stosunku do osób obcych. Nie pamięta ojca. Po jego wizycie w przedszkolu powiedziała, że przyszło do niego dwóch panów, jeden z nich powiedział mu, żeby go pocałował i przytulił – więc to zrobił. Otrzymał prezent. Był zdenerwowany tym wydarzeniem, nie mógł spać. Uspokoił się w domu w obecności matki, cieszył się wtedy z prezentu.

(dowód: zeznania A. B. e-protokół rozprawy z dnia 16.20.2017 r. 00:14:43 w zw. z zeznaniami z dnia 13.12.2017 r. 00:46:39 – k. 60; zeznania D. B. e-protokół rozprawy z dnia 16.20.2017 r. 00:05:13 w zw. z zeznaniami z dnia 13.12.2017 r. 00:20:16 – k. 59)

Sąd dokonał ustaleń faktycznych na podstawie powołanych dowodów, które uznał za wiarygodne. Sąd uznał za wiarygodne dowody z dokumentów, których wiarygodność nie została podważona, jak również z akt sprawy rozwodowej o sygn. I C 1575/13. Nie budzą wątpliwości Sądu również zeznania wnioskodawcy, uczestniczki oraz świadka – M. L.. Są zgodne i wzajemnie się uzupełniają.

Sąd zważył, co następuje:

Wszechstronna analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego pozwala na stwierdzenie, że wniosek D. B. o zmianę rozstrzygnięcia w zakresie ustalenia jego kontaktów z małoletnim synem zawartego w wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 6 maja 2016 r. w sprawie o sygn. akt I C 1575/13 nie zasługuje na uwzględnienie i jako taki podlega oddaleniu.

Problematyka kontaktów osobistych rodziców z dziećmi została uwzględniona

w europejskich standardach prawnych. Zasada 6 rekomendacji nr R (84) w sprawie władzy rodzicielskiej z 28 lutego 1984 roku zapewnia rodzicowi niewychowującemu dziecka prawo do utrzymywania z nim kontaktów osobistych. Z kolei konwencja o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526) ujmuje prawo do utrzymywania kontaktów osobistych z rodzicami jako prawo samego dziecka. Zgodnie z art. 9 ust. 3 dziecko ma prawo do utrzymywania regularnych stosunków osobistych i bezpośrednich kontaktów z obojgiem rodziców, z wyjątkiem przypadków, gdy jest to sprzeczne z najlepiej pojętym interesem dziecka.

Przyjęta w dniu 3 maja 2002 r. w W. przez Komitet Ministrów Rady Europy konwencja dotycząca kontaktów z dziećmi, podpisana przez Polskę dnia 24 września 2003 r., określa pojęcie kontaktów w szerokim ujęciu. Obejmuje ono nie tylko osobistą styczność –

w tym poza miejscem zamieszkania dziecka – ale także kontakt telefoniczny oraz przez pocztę elektroniczną, co nie zastępuje, lecz uzupełnia kontakty bezpośrednie, a może je zastąpić jedynie w wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach. W pojęciu tym mieści się również obowiązek informowania osoby uprawnionej o dziecku i dziecka o tej osobie (M. S. (red.), Standardy prawne Rady Europy. Teksty i komentarze, W. 1995;

W. S., Komentarz do Rekomendacji Nr R(84)4 (w:) M. S. (red.), Standardy prawne..., s. 213 i n., J. I., Władza rodzicielska..., s. 193 i n.).

W Polsce prawo i obowiązek utrzymywania kontaktów między rodzicami a dziećmi określone zostało m.in. w art. 113 k.r.o. Paragraf 2 przytoczonego przepisu określa podstawowe zasady sposobu utrzymywania kontaktów. Zawiera przykładowy katalog elementów składających się na kontakty z dzieckiem, które obejmują w szczególności przebywanie z dzieckiem (odwiedziny, spotkania, zabieranie dziecka poza miejsce jego stałego pobytu) i bezpośrednie porozumiewanie się, utrzymywanie korespondencji, korzystanie z innych środków porozumiewania się na odległość, w tym ze środków komunikacji elektronicznej. Z realizacją prawa do porozumiewania się na odległość wiązać się będzie zobowiązanie tego z rodziców, u którego dziecko na stałe przebywa, do przekazywania dziecku korespondencji, udostępnienia komputera, telefonu, a także podania właściwego adresu poczty elektronicznej oraz numeru telefonu (J. Ignaczewski, Kodeks rodzinny..., s. 650). Jak wskazano w uzasadnieniu projektu, katalog elementów kontaktów z dzieckiem ma charakter otwarty, ale zawiera najważniejsze składniki kontaktów

z dzieckiem i powinien ułatwić formułowanie rozstrzygnięcia sądowego, dotyczącego tej materii (Uzasadnienie projektu..., s. 39). W uzupełnieniu można wskazać na prawo osoby uprawnionej do informacji o drugiej osobie. Należy zauważyć, że nowe brzmienie przepisu dostosowane zostało do postanowień konwencji dotyczącej kontaktów z dziećmi z dnia 15 maja 2003 r., posługujących się pojęciem kontaktów w szerokim ujęciu (por. uchwałę SN z dnia 8 marca 2006 r., III CZP 98/05, OSN 2006, Nr 10, poz. 158).

Zgodnie z art. 113⁵ k.r.o. Sąd opiekuńczy może zmienić rozstrzygnięcie w sprawie kontaktów, jeżeli wymaga tego dobro dziecka. Wydane przez sąd orzeczenia dotyczące kontaktów z dzieckiem (a więc zarówno na podstawie art. 113², jaki i art. 113³ a także art. 58 § 1 czy art. 107 § 2) mogą zostać przez sąd zmienione. Rozstrzygające znaczenie w tej sprawie ma wzgląd na dobro dziecka. Zmiana ta może polegać na zaostrzeniu środków ingerencji, jak i na ich złagodzeniu. Jeżeli więc np. sąd stwierdzi, że ograniczenie kontaktów z dzieckiem nie wywołuje pożądanego, z punktu widzenia dobra dziecka, efektów, wówczas zakaże ich utrzymywania, jeżeli są spełnione przesłanki takiego zakazu. Może również zaistnieć sytuacja odmienna. Na przykład sąd stwierdzi, że brak jest podstaw do dalszego utrzymywania zakazu kontaktów. W takim wypadku sąd może uchylić ten zakaz, jednocześnie wskazując - jeżeli jest taka potrzeba z uwagi na dobro dziecka - na czym polegać ma ograniczenie kontaktów. Ograniczenie to może zostać następnie zniesione.

Sąd uznał, że w realiach niniejszej sprawy, że nie zaistniały podstawy do zmiany ustalonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi I C 1575/13 kontaktów D. B. z jego małoletnim synem P. B. w każdą pierwszą niedzielę miesiąca od godziny 15.00 do godziny 17.00 w miejscu zamieszkania matki dziecka oraz pod nadzorem kuratora sądowego.

Podstawowe znaczenie w niniejszej sprawie ma to, że kontakty te nie są realizowane. D. B. ostatni raz stawił się na kontakty z synem ustalone sądownie w maju 2015 r. Od czerwca 2015 r. zaprzestał wykonywania kontaktów, wobec czego postanowieniem z dnia 9 listopada 2015 r. Sąd Okręgowy w Łodzi zmienił postanowienie o zabezpieczeniu

kontaktów w ten sposób, że zawiesił kontakty D. B. z synem do czasu prawomocnego zakończenia sprawy o rozwód. Wnioskodawca ponownie uzyskał zabezpieczenie kontaktów na etapie postępowania apelacyjnego w sprawie rozwodowej. Postanowieniem z dnia 22 grudnia 2016 r. wydanym w sprawie I ACa 1153/16 Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny zabezpieczył kontakty D. B. z małoletnim synem, przez ustalenie, że będą się one odbywały w każdą pierwszą niedzielę miesiąca od godziny 15.00 do godziny 17.00 w miejscu zamieszkania matki dziecka oraz pod nadzorem kuratora sądowego i zobowiązał matkę do umożliwienia ojcu kontaktów w sposób wyżej opisany. „Kontakty te nie były realizowane, gdyż D. B. nie odebrał odpisu postanowienia i nie zawiózł do Sądu Rejonowego w Łowiczu celem wdrożenia nadzoru kuratora sądowego. Po uprawomocnieniu orzeczenia rozwodowego to w interesie D. B. leży, aby odebrać odpis orzeczenia i złożyć wniosek o nadzór kuratora nad kontaktami” – jak czytamy w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi.

W ocenie Sądu meriti oboje rodzice małoletniego P. B. winni działać dla dobra swojego dziecka. Oboje powinni zważyć na to, że małoletni P. B. nie zna swojego ojca, nie widział go od maja 2015 r., także to, że wcześniej kontakty dziecka z ojcem przebiegały w sposób prawidłowy w obecności kuratora sądowego. Obecnie to od matki dziecka zależy, jak przygotowuje 5,5 letniego syna do odnowienia kontaktów z ojcem, bo w interesie dziecka jest to, aby poznało swojego ojca, nawiązało z nim relację i umocniło więź. Natomiast wnioskodawca winien wystąpić do Sądu Rejonowego w Łowiczu, nie zaś do Zespołu Kuratorów Sądowych z kierownikiem E. R. na czele, o skierowanie prawomocnego wyroku sądu rozwodowego podlegającego wykonaniu do realizacji w punkcie dotyczącym kontaktów ojca z dzieckiem. Wnioskodawca był reprezentowany przez fachowego pełnomocnika, zatem skuteczność działania nie powinna budzić wątpliwości. D. B. winien unikać nachodzenia małoletniego w przedszkolu, gdyż jest to wbrew orzeczeniu Sądu Okręgowego w Łodzi, który precyzyjnie określił kształt jego kontaktów z synem. Mają się one odbywać w miejscu zamieszkania dziecka, tam gdzie czuje się ono bezpiecznie w obecności matki i kuratora. A. B. ma wiodącą rolę w wychowaniu syna, stanowi dla niego ostoję bezpieczeństwa i uporządkowanego życia.

Kiedy małoletni P. pozna ojca, nabierze pewności i przekonania, że w jego towarzystwie jest bezpieczny, nawiąże z nim relację a rodzice małoletniego dojdą do porozumienia w zakresie tych kontaktów i nie będą czynić sobie nawzajem animozje, nabiorą do siebie zaufania, że żadne z nich nie chce skrzywdzić wspólnego dziecka możliwa będzie rezygnacja z obecności kuratora, następnie zwiększenie częstotliwości tych kontaktów. Być może później sam małoletni wyrazi wolę rozszerzenia kontaktów, w ten sposób, aby mógł częściej spotykać się z ojcem bez obecności matki czy poza miejscem swojego zamieszkania. Jednakże musi się to odbywać stopniowo, aby dziecko nie traciło poczucia bezpieczeństwa i było do zmian przygotowane (tu dużą rolę odegra postawa matki będącej na co dzień z dzieckiem i wyrażającej wobec niego swoje nastawienie do ojca).

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 k.p.c.